

Халқ тарихи муқтақиллик учун кураш тарихидир. Муқтақиллик учун кураш тарихи эса, ўз-ўзидан демократия учун кураш тарихи ҳамдир.

грекча сўз бўлиб, унинг луғавий маъноси «халқ ҳокимияти», демакдир. Авраам Линколн таъкидлаганидек, демократия халқ орқали ёки халқ томонидан урнатилган ҳокимиятдир.

умумий овозга (референдумга) қўйилади». Асосий қонуни ўшу моддасининг ҳаётий ижроси қуйидаги шаклларда намоён бўлмақда.

нг халқ депутатлари воситасида амалга оширилади. Улар ўз ваколатларини сайловчилардан оладилар ва ўз фаолиятларида халқ манфаатларини ифода этадилар.

Академия — бу оддий ўқув юрти, кадрлар, ҳаттоки, раҳбар кадрлар тайёрлайдиган билим даргоҳи эмас. У янги тафаккур шаклланидиган, ўзимиз тўпланган ва бошқа мамлакатларда тўпланган илғор тажрибалар ўраниладиган, таҳлил қилинадиган ва таҳсил берилладиган марказ бўлиб қолиши керак.

Ислом КАРИМОВ

Алишер АЗИЗХҲАЕВ

ДЕМОКРАТИЯ — ХАЛҚ ҲОКИМИЯТИ ДЕМАКДИР

ди. Адолатли демократик ҳуқуқий давлат куришни ўзининг эг билан ва муҳим вазирамдан бири сифатида белгилади. Демократик жаҳият куриш учун, аввало, демократиянинг муқиятини равшан ағламоқ муҳимдир.

кимиятининг бирдан-бир манбаидир» деган сўзлар билан муштахкамлаб қўйилган. Жаҳон жамиятшунослиги кашф этган қонуниятларга кўра, халқ ўз қўлидаги ҳокимиятни икки усулда амалга оширади.

ганларининг энг қуйдан энг юқоригача бўлган бошқичлари депутатларини сайловчиларнинг ўзлари бевоСИТА сайлайдилар. Шунингдек, маҳаллий ўзини ўзи бошқариш органлари, яъни маҳалла кўмиталари фаолиятини ҳам бевоСИТА демократиянинг ағқот мисоли сифатида кўрсатиш мумкин.

Хозирги замон ҳорижий мамлакатларининг ҳуқуқшунослири, давлат ва жаҳият арбоблари фикрларига кўра, демократик ҳуқуқий давлатни куриш учун барча мамлакатларга хос бўлган умумий хусусиятлар мавжуддир.

ЖАМИЯТИМИЗ ОЙНАСИ

1995 йил 19 апрелда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Давлат ва жамият курилиши академиясини ташкил этиш туғрисида фармон эълон қилган эди. Бу ҳуқуқий демократик жамият куриши ўз олдида олий мақсад қилиб қўйган ёш муқтақил мамлакатимизнинг бошқарув, иқтисод, маркетинг соҳаларида хозирги замон ва халқро стандартлар талабларига жавоб берадиган малакали кадрларга эҳтиёждан келиб чиққан эди.

сионал тайёргарлигини юксалтиришда, шунингдек, Ўзбекистон давлат ва ижтимоий курилиш истиқболларини белгилашда доир илмий тадқиқотларни мувофиқлаштириш борасида батакрор уринга эгадир.

сузлаганида, бугунги озодлик нақадар кутлуғлигини ҳис этасиз. Фитрат Турон мададоний курилиш истиқболларини теран бадиий воситалар орқали баён қилганидан воқиф этар экан, муаллифнинг муқтақиллигини муштахкамлашга, доимо ҳушёрлик билан ўзимизга муносиб келажак яратиш йўлидан чалғимаслик пандини ҳам туясиз беҳитёр.



Жамият ва Бошқарув вазира «Академия ҳаёти» руқий зиммасига юкланган. Бу сонда О. Хусанов ва М. Солиҳова «Раҳбар» маърифатли шахс» мақоласида, К. Алиева эса Академиянинг иқтисодий ва ташқи иқтисодий алоқадар буйча проректори Баширullo Муҳиддинов билан суҳбатда илим даргоҳида яратилаётган шарт-шароитлар, таълим жаравини тақомиллаштириш борасида амалга оширилаётган ишлар хусусида бизга маълумот беради.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуриди Давлат ва жамият курилиш академиясининг ташкил этилиши бошқарув, иқтисод, маркетинг соҳаларида хозирги замон ва халқро стандартлар талабларига жавоб беришга қодир кадрлар тайёрлаш йўлида қўйилган муҳим амалий қадам бўлди. Ушбу Академия Ўзбекистон Республикаси Президентини

Академияда олий ўқув юртини битиргандан сўнг, қамнда икки йил ишлаган ҳокимият ва бошқарув органларининг раҳбарлари, жамоат ташкилотлари ҳамда бирлашмадиган, ҳўжалик ва тадбиркорлик тузилмаларининг вақиллари орасидан тест-синао асосида қабул қилинган тингловчилар таълим олмақдалар. Академияда турли давлат ва ҳўжалик муассас-

нежмент, маркетинг, микроиктисодий фанлари ўқитилади. Жаҳон парламентаризми тарихи, партиялар фаолияти, демократик давлатнинг хусусиятлари, инсоний жамиятининг ўзинг хос таррақийят йўллари, фўқаролик (гражданилик) жамияти ва демократия хусусидаги илмлар ўзлаштирилади. Олий даражадаги халқро давлат маросимлари (халқро протоколлари), муносабат-муомала одоби ва хоқазолар ҳам дастурлардан ўрин олган. Академиянинг 10 ва 12.5 ойлик курслари ўқув дастурларини тўлиқ ҳақда тўтаган тингловчиларга таълиманган мухтассислик буйича белгиланган шаклда магистр даражасидаги давлат дипломи берилади.

Асосий мақсад — тингловчиларнинг илмий-маърифий савиясини ошириш, уларнинг малакали мухтассис бўлиб етишишлари учун кўмаклашидир. Бунинг учун Академияда барча шарт-шароитлар мавжуд. Унда фаолият кўрсатаётган ўқитувчи-профессорларнинг билим малакаси ва ўқув машгулотлари олиб бориши учун ағратилган хоналар замонавий талабларга тўла жавоб беради. Республиканинг энг пешқадам олим ва мухтассислари, чет эллардаги фан марказлари вақиллари жалб этилмоқда. Шу кўнрача хориждан 50дан зиёд мухтассис тақлиф қилинди.

ният тарихида демократия анъаналари, унинг узига хос ва умумий жиҳатлари хусусида фикр юритилади. «Миллий давлатчилик: кеча ва бугун» журналнинг асосий руқиларида бирдир. Таниқли олим Султонмурод Олим «Жонли тарих» мақоласида Президент Ислом Каримовнинг «Ўзбекистон: миллий истиқлол, иқтисод, сивсат ва мафкура», «Биздан озод ва обод Ватан қолсин», «Ватан сақдоғоқ каби муқададасдир», «Бунёдкорлик йўлидан» китоблари хусусида уз мулоҳазаларини баён этган. Муаллиф бу турт асарни «истиклол даврининг жонли тарихи» дея баҳолайди.

«Жамият ва бошқарув» мақолада илмий-савий, ижтимоий-иқтисодий, маънавий-тарихий журнални баулиб қолмай, у Давлат ва жамият курилиши академияси ҳаётининг ойнаси ҳамдир. Ана шу

МИЛЛИЙ ДАВЛАТЧИЛИК: КЕЧА ВА БУГУН «Жамият ва бошқарув» журнали — меҳмонимиз

Озод ХУСАНОВ, Мунира СОЛИҲОВА
РАҲБАР — МАЪРИФАТЛИ ШАХС

нинг 1995 йил 19 апрелдаги Фармонига биноан ҳокимият органлари, вазириқлар, идоралар, раҳбар кадрлар бўғини, жамоатчилик вақилларининг сивсий, маданий, маънавий ва профессионал тайёргарлигини, уларни қайта тайёрлашни тўбдан яқшилаш, Ўзбекистон Республикаси давлат ва ижтимоий курилиш истиқболларини асослашга доир илмий тадқиқотларни мувофиқлаштириш зарурияти ҳисобга олинган ҳолда ташкил қилинган.

салари, корхоналар билан шартнома (контракт) асосида ўқитиш ҳам йўлга қўйилган. Академияда таҳсил-тарбия ўзига хос йўсинда олиб борилади. Ўқув дастурлари илмий-амалий масалаларни ҳаётий муаммо тарзида қўйиб, уларнинг енчимини қидириш назарий билимларини фаолият ва амалиёт билан боғлаш асосида тузилган. Тингловчиларга илмлар мағзини бериш, энг янги ҳулоса ва тажрибалар натижасини етказиш баробарида муқтақил ҳўжомама, мунозаралар, чўқур тадқиқот-изланишлар орқали илмий ҳақиқатларни аниқлаш, фикрни бойитишга кеғ майдон яратилган. Биз учун муайян маънода янгилик бўлган халқро ҳўқуқ, инсон ҳўқуқи, меба-

ҲИКОЯТЛАР, РИВОЯТЛАР ТЕНГ ТЕНГИ БИЛАН...

Танг ағволга тушиб қолган Султон Санжардан сўрадилар: — Шундай катта ва шавқатли давлат бирдан танг ағволга тушиб қолди. Сабаби нима? — Йирқи ишларни кичик одамларга, кичик ишларни эса буюк кишиларга топширдим. Кичик одамларнинг катта ишларни амалга оширишга қўриб етмади, буюк одамлар эса кичик ишларни бажаришдан ор-номус қилдилар. Оқибатда; иккала иш ҳам орқага кетди-ю, лашкар ва кишвар ишлари инқирозга юз тутиб, ноқаслар салтанатга эришилдилар.

КАМПИРНИНГ ДУОСИ

Ривоят қилишларича, бир золим подшоҳ бўлган экан. Унинг кўнгли бир каср куришни тўсаб қолибди. Подшоҳ бинокор ва меъморларни қачириб, каср шакл-шамойилини ерга чизиб, ўзида тасаввур ҳосил қилишларини буюрибди. Куриллажак қасрнинг енида бир уй бўлиб, у бир кампирга тегишли эди. Мақур қасрнинг риволдағидек бўлиши учун ўша уй ҳовлисини қўшиб олиш керак эди. Ҳовлининг ағаси — кампирга: — Уйингни сот, — дедилар. — Сотолмайман, ёш болаларим бор, — деди у. — Бу уй улар учун максан ва бошландир. Кампир бир неча кун қаёққадир кетди. Қайтиб келиб қараса уйи қулаб етибди. Кампир бундан қаттиқ ранжиди ва кўзларидан ёш туқиб, осмонга ички бир дард билан илтижо қилди: — Эй, Оллоҳу таоло. Агар мен йўқ бўлсам, сен бор эдинг-ку! Кампир илтижо этаётган лайдта подшоҳ каср устида савлат туқиб Утирдир. Бирдан зилзила кўзғалиб, у қаср ер билан битта бўлди. Подшоҳ эса девор тағида қолиб, улди. Шунинг учун оқиллар айтдиларки, зулмининг умри қисқадир!

Форс тилидан Жалил ҲАЗРАТКУЛОВ таржимаси

ЖАН-ПОЛ РУ

«Жуда ёш бўла туриб бобонгиздан жудо бўляссиз, болаларим. Эл-юртнинг осойишталиғи учун нималар қилиш зарурилик ҳақида берган ўғитларини едингизда сақлаб, Ҳалқнинг ағволдан хабардор бўлиб тулинг. Кўчозларни сунг, бекларнинг оқўз ва ҳўқуртапарат бўлишларига йўл қўймаг. Саховатли ва адолатпеша бўлинг... Улим тўлғанда ётган бобонгизнинг сунгги сўзларини унутманг!» Хеч шўбха йўқи, Ибн Арабшўх сузларини ўйлаб чиқарган эмас. Демак, қайриб беш ардан бую Амир Темур кифега сига Ёвузлик никобини қийнатиб келётганлар ҳам эмаслар ва унинг ҳаёт йўлига ҳолисангло назар ташлашга фўрсат етган.

Француз тилидан Ш. МУНАВВАРОВ таржимаси

СУЛТОНМУРОД ОЛИМ ЖОНЛИ ТАРИХ

Жаҳон халқлари ва мамлакатлари тарихига суняиб, дадил айтиш керакки, миллият ва мамлакат олдида турган чўнғ ижтимоий-сивсий туб буриллишлар деврли хамиша кучли тарихий шахс—йирқи йўлбошчи раҳнаомлигида амалга оширилган. Бундай зот эл-улусни бирлаштириб, ягона улўғ гоа сари етаклаш, бутун кучни Ватан тақдирини белгилайдиган бош мақсадга хизмат қилдиришдек муҳим вазифини ўтаган. Аллоҳнинг инояти ва тарихий зарурат сифатида Ўзбекистонда бу буюк вазира мамлакатимиз биринчи Президенти Ислом Каримов зиммасига тушди.



МАВЛОНО МУҲАММАД ҚОСИ ҲУҚУМДОРҲА УЎТҚИЛАР

Дарҳақиқат, ҳақиқий подшоҳ фоний дунёнинг давлатига боғланмаган кишидир. Чунки у абдий эмас, балки ўткинчидир. Давлат, бу адолат ва эҳсоннинг ривожидир... Агар кийининги зиммасига бандларнинг ишларини йўлга қўйиб вазираси тулса ва унга давлатни бошқармоқ муяссар бўлса, шун и билсинки, подшоҳликнинг ўз шартлари бўлиб, бу шартларга риоя этилмасе, салтанатнинг диний ва дунёвий ишларида тартиб бўлмайд. Шунингдек, подшоҳ олдида мамлакат фуқаросининг муайян ҳуқуқлари бўлиб, подшоҳ уларни таъмин этмасе, у оҳират азабидан наҳот топа олмайд. Давлатни бошқармоқ шартлари ўнғади. Биринчи шарт шуки, бирон воқеа юз берганда (ва ушбу воқеа юзасидан ҳўки чиқариш лозим бўлганда), подшоҳ ёки ҳўким ўзини фуқаролардан бири деб тасаввур қилиб, бошқа бировни ўзига ҳўким деб билсин. Шу ҳўлатда ўша бошқа бировдан ўзига раво кўрмаган ва (қилиниши) лозим деб билмаган ҳар қандай ҳўкимни ўзидан бошқаларга ҳам раво кўрмасин.

СўНГГИ САФАР

Темур даврдин еғро кўтарди. У Тўхтамиш юборган эғчиларни қабул қилди. Улар ағв ҳамда ердан сўраб келган эдилар. Ҳўкмдор Тўхтамиш ағв этди ва ердан юбораганини айтиди. Шундан кейин у чопарлар билан суҳбатлашди. Тогларга мисли қўрилмаган даражада қалин қор тушган эди. Унинг қалинлиғи икки газага бориб, қўшин ўтиши керак бўлган йўллар беркили қолган эди. Темурга истар-истамас хамоқ бўлиб келатган шаҳ-зодалар ва маликлар Самарқандга қайтишларига кўлари етиб, пинҳона кўсона бошладилар.

одил подшоҳ учун ҳам имконсиздир. Подшоҳ ҳўки чиқарганда ҳеч кимга ён босмай бегараз бўлсе, яъни (норози) одамларнинг газабидан андиша қилмай (аввало) Аллоҳ розилигини истасе. Ҳақ субхонаҳу ҳам ундан рози бўлади ва ҳам одамларни ундан рози қилади... Олтинчи шарт шуки, подшоҳ давлат ва мамлакатга таҳдид этадиган хатардан гофил қолмаслиғи керак. У шун и билсинки, амирлик мансаби ва ҳўкумат бир восита бўлиб, бу восита орқали абадий саодат ва эзгу ном қўлга киритилади. Даврон подшоҳлари ва ҳўкимларнинг аксари фоний дунёнинг бевафо давлатига марғур бўлиб, ҳаёвий ҳўслари учун ўз динини вайрон қилдирилари ва беномуслиқлари туғайли иймонни шамолга учирадилар. Бундан Худо сакласин... Еттинчи шарт шуки, подшоҳ дин уламоларини зиёрат этиш ва улар билан суҳбатлашиш учун ўзида эҳтиёж сезиши керак. Гарчанд, бу замонда бу тоифа одамларни топиш мушкул бўлсе-да, улар азиздирлар... Саккинчи шарт шуки, подшоҳ жабуру зулм ва такаббурилик билан халқни ўзидан қўрқитмаслиғи, балки зиёфлар ва ўз кўл остидагиларга адл эҳсон ва шафқат назари билан қараб, раиятнинг муҳаббатини қозониши лозим. Тўққизинчи шарт шуки, подшоҳ зуравон амалдорларнинг зулмига бепарво қарамаслиғи лозим. Қайси бир (амалдорнинг) зулм ва жиноятини пайқаган захоти уни жазолаб, уқубатларга дучор этсинки, бу бошқаларга бир ибрат бўлсин. Подшоҳ ҳўкумат ишларида бошлангилка йўл қўймаслиғи, давлат арбобларини сивсат ва насихат йўли билан тарбиялаши зарур. Учинчи шарт фаросатдир. Подшоҳ ва ҳўким рўй бераётган воқеа-ҳодисаларнинг юзга келиш сабаби ва моҳиятига чўқур назар ташламоқлари, бисират қўзи билан уларнинг оқибатини кўра олмақлари вожибдир...

Рисола

барча тоат-ибодатларига баробардир. Демак, муслмонларнинг ҳоҳатини чиқаришга доимо ҳозир бўлиб юради-ғаң подшоҳгина муслмонларнинг подшоҳидир... Учинчи шарт шуки, подшоҳ емоқ-ичмоқ ва кийинмоқда ҳулафои рошидин одатларига амал қилиб, тансиқ тамирлар ва башанг кийимларга ружу қўймаслиғи керак. Амирлар мўминини Али разияллоҳу анҳу халифалик тахтига ўтирган кўни бозорга бориб 3 дирмада бир қўйлақ сотиб олибди. Қўйлақнинг енги ва етагидан қўйнинг қафти ва оёғи тўпигидан ошган қисмини қирқиб ташлабди. Одамлар «Нега бундай қилдинг?», — деб сўрашганда «Бу тахоратга қўлай, камтарликка эмас ва эргашивга (ўрнат олишга) муносибдир», — деб жавоб берибди. Туртинчи шарт шуки, (подшоҳ) сўқубат асносида муслмоний сўзлаб, асоссиз равишда қўполлик қилмаслиғи лозим... Бешинчи шарт шуки, подшоҳ халқнинг розилигини ўйлаб, ҳўки чиқаришда суқсташлик кўргузмаслиғи ва икьюламачилик қилмаслиғи лозим. Шунингдек, ҳар бир одамни хушнуд этиш учун ҳақиқат ва шариятга қарши бормаслиғи керак. Ҳўкмонликнинг ўзига хос томони шундаки, доимо халқнинг ярми подшоҳдан норози бўлиб юради. Чунки муҳолиф тарафни ҳақиқат билан хушнуд этиб бўлмайди ва бутун халқнинг розилиғига эришмоқ

МАДАНИЯТЛАР БЕШИГИДА УЙФОНГАН ШОДЛИК



ТУРФА КЎНГИЛЛАР АЛЁРИ

Анжуман кунлари Самарқанднинг барча майдонлари, театрлари ҳамда маданият ва истироҳат боғлари жон санъати сахнасига айланган кетди. Хоразмлик созанда ва хонандлар фақат танлов дастурини яшироқ эйтиш билан чекланмадилар. Хар оқшом шаҳардаги Шоирлар хибонасида, Театр майдониди, Ҳамза номидаги эғзи театр биносиди, «Ешик» темирйўлчилар боғиди, Хожя Ахрор Вали ҳамда Самарқанд туманидаги Нодир девонбег мадрасаларида концертлар кўйиб бердилар. Турли миллатлар кўй-қўшиқлари янграган бу

лар турли шаҳар ва туманларида фаолият кўрсатган «Ялла», «Лазги», «Бешқарсақ», «Ганжина хаёт», «Даргом тароналари», «Жомбо тароналари», «Роҳат», «Панжоб», «Шашмаком», «Мақом», «Тарона», «Чавки», «Самарқанд бахори», «Рўзвон», «Анор», «Зарфишон», «Тановар», «Шо-файз» сингари ансамбллар ва гуруҳларнинг чиқишлари ни ҳам илиқ кўтиб олдилар. Хафта мобайнида, бир лаҳза бўлсин, Самарқанд осмони узра дилрабо кўй-қўшиқлар садоси тинмади. Кўҳна ва нақирон шаҳар росманасига санъат маскани бўлиб қолди.

Авалдан белгиланган режага биноан конференция 28-29 августда Самарқандда энг замонавий меҳмонхона — «Афросиёб»нинг конференция-залиди бўлиб ўтди. Анжуманнинг ҳақиқатан ҳам, илмий ва ижодий мавқеда, янги минг йиллик арафасида ўтаётганлигини келиб чиқиб, амалий мақсадлар томон йўналтирилишида бир қатор омиллар белгиланган аҳамият касб этди.

Булardan биринчиси Президентимизнинг халқаро мусиқа фестивалининг тантанали очилишида — Регистонда сўзлаган нутқларидаги қўйилган фикрлари бўлди: «Шарқ мусикаси — Шарқ фалсафаси, Шарқ дунёсининг узвий бир қисми. Шарқ мусикасининг жонли маданият меросида тугган ўрни бениҳоя буюк». Теран маънодаги мазкур ҳақиқатни Шарқ мамлакатларининг вакиллари эмас, тўла ишонч билан айтиш мумкин — узоқ Америка Қўшма Штатларида келганлар, овулоликларнинг барчаси эътироф этишди.

Иккинчи омил фестивал, хусусан конференция жараёнига бевосита фаол ёндашган ЮНЕСКОнинг маданият шўбаси Бош директори жаноб Хернан Креспо Торал, масъул вакиллари Норию Айвава ва Моника Куратёхонимлар, бу нуфузли ташкилотнинг Марказий Осиё минтақасига доир Бош маслаҳатчиси жаноб Майкл Барри Лейн, Халқаро мусиқа кенгашининг Бош котиби Ги Йу, тиниб-тинчмаган хайрат раисаси Харуми Кошибахонимларнинг сай-ҳаркатларидир.

Авалдан белгиланган режага биноан конференция 28-29 августда Самарқандда энг замонавий меҳмонхона — «Афросиёб»нинг конференция-залиди бўлиб ўтди. Анжуманнинг ҳақиқатан ҳам, илмий ва ижодий мавқеда, янги минг йиллик арафасида ўтаётганлигини келиб чиқиб, амалий мақсадлар томон йўналтирилишида бир қатор омиллар белгиланган аҳамият касб этди.

Хоразм мақомлари халқнинг дахлсиз мулки деб эълон қилинсин. Ушбу Фармони Олийга шак кирган ва мақомлари камситган, ёйинки уни бузув ижро этган кимсалар қаттиқ жазолансин!



Булardan биринчиси Президентимизнинг халқаро мусиқа фестивалининг тантанали очилишида — Регистонда сўзлаган нутқларидаги қўйилган фикрлари бўлди: «Шарқ мусикаси — Шарқ фалсафаси, Шарқ дунёсининг узвий бир қисми. Шарқ мусикасининг жонли маданият меросида тугган ўрни бениҳоя буюк». Теран маънодаги мазкур ҳақиқатни Шарқ мамлакатларининг вакиллари эмас, тўла ишонч билан айтиш мумкин — узоқ Америка Қўшма Штатларида келганлар, овулоликларнинг барчаси эътироф этишди.

Булardan биринчиси Президентимизнинг халқаро мусиқа фестивалининг тантанали очилишида — Регистонда сўзлаган нутқларидаги қўйилган фикрлари бўлди: «Шарқ мусикаси — Шарқ фалсафаси, Шарқ дунёсининг узвий бир қисми. Шарқ мусикасининг жонли маданият меросида тугган ўрни бениҳоя буюк». Теран маънодаги мазкур ҳақиқатни Шарқ мамлакатларининг вакиллари эмас, тўла ишонч билан айтиш мумкин — узоқ Америка Қўшма Штатларида келганлар, овулоликларнинг барчаси эътироф этишди.

Булardan биринчиси Президентимизнинг халқаро мусиқа фестивалининг тантанали очилишида — Регистонда сўзлаган нутқларидаги қўйилган фикрлари бўлди: «Шарқ мусикаси — Шарқ фалсафаси, Шарқ дунёсининг узвий бир қисми. Шарқ мусикасининг жонли маданият меросида тугган ўрни бениҳоя буюк». Теран маънодаги мазкур ҳақиқатни Шарқ мамлакатларининг вакиллари эмас, тўла ишонч билан айтиш мумкин — узоқ Америка Қўшма Штатларида келганлар, овулоликларнинг барчаси эътироф этишди.

Булardan биринчиси Президентимизнинг халқаро мусиқа фестивалининг тантанали очилишида — Регистонда сўзлаган нутқларидаги қўйилган фикрлари бўлди: «Шарқ мусикаси — Шарқ фалсафаси, Шарқ дунёсининг узвий бир қисми. Шарқ мусикасининг жонли маданият меросида тугган ўрни бениҳоя буюк». Теран маънодаги мазкур ҳақиқатни Шарқ мамлакатларининг вакиллари эмас, тўла ишонч билан айтиш мумкин — узоқ Америка Қўшма Штатларида келганлар, овулоликларнинг барчаси эътироф этишди.

Булardan биринчиси Президентимизнинг халқаро мусиқа фестивалининг тантанали очилишида — Регистонда сўзлаган нутқларидаги қўйилган фикрлари бўлди: «Шарқ мусикаси — Шарқ фалсафаси, Шарқ дунёсининг узвий бир қисми. Шарқ мусикасининг жонли маданият меросида тугган ўрни бениҳоя буюк». Теран маънодаги мазкур ҳақиқатни Шарқ мамлакатларининг вакиллари эмас, тўла ишонч билан айтиш мумкин — узоқ Америка Қўшма Штатларида келганлар, овулоликларнинг барчаси эътироф этишди.

ЖАҲОНДА ТИНЧИК КЎПРИГИ «ШАРҚ ТАРОНАЛАРИ» ХАЛҚАРО МУСИҚА ФЕСТИВАЛИ ДОИРАСИДА «ШАРҚ ХАЛҚЛАРИ МУСИҚА САНЪАТИНИНГ МУШТАРАКЛИГИ» МАВЗУИДА ЎТҚАЗИЛГАН ИЛМИЙ-ИЖОДИЙ ХАЛҚАРО КОНФЕРЕНЦИЯ ВА УНИНГ НАТИЖАЛАРИ

БУЛБУЛЛАР АЙЁМИ

Фестивалнинг танлов дастурини яшироқ эйтиш билан чекланмадилар. Хар оқшом шаҳардаги Шоирлар хибонасида, Театр майдониди, Ҳамза номидаги эғзи театр биносиди, «Ешик» темирйўлчилар боғиди, Хожя Ахрор Вали ҳамда Самарқанд туманидаги Нодир девонбег мадрасаларида концертлар кўйиб бердилар. Турли миллатлар кўй-қўшиқлари янграган бу

лик А. Саможиков, қозғистонлик Рамазон Стамгозиев мушарраф бўлдилар. Ҳакамлар ҳайъатининг махсус совринлари АКШлик Йэро Малаков, япониялик Кицу Шигари, мисрлик Самира Салоҳ ва чолгу ансамблига, фестивал ташкили кўмитасининг махсус мукофоти туркманистонлик Парахат Шхимовага, ЮНЕСКОнинг махсус соврини корейлик Ли Хун Аҳга топширилди.

Булardan биринчиси Президентимизнинг халқаро мусиқа фестивалининг тантанали очилишида — Регистонда сўзлаган нутқларидаги қўйилган фикрлари бўлди: «Шарқ мусикаси — Шарқ фалсафаси, Шарқ дунёсининг узвий бир қисми. Шарқ мусикасининг жонли маданият меросида тугган ўрни бениҳоя буюк». Теран маънодаги мазкур ҳақиқатни Шарқ мамлакатларининг вакиллари эмас, тўла ишонч билан айтиш мумкин — узоқ Америка Қўшма Штатларида келганлар, овулоликларнинг барчаси эътироф этишди.

Булardan биринчиси Президентимизнинг халқаро мусиқа фестивалининг тантанали очилишида — Регистонда сўзлаган нутқларидаги қўйилган фикрлари бўлди: «Шарқ мусикаси — Шарқ фалсафаси, Шарқ дунёсининг узвий бир қисми. Шарқ мусикасининг жонли маданият меросида тугган ўрни бениҳоя буюк». Теран маънодаги мазкур ҳақиқатни Шарқ мамлакатларининг вакиллари эмас, тўла ишонч билан айтиш мумкин — узоқ Америка Қўшма Штатларида келганлар, овулоликларнинг барчаси эътироф этишди.

Булardan биринчиси Президентимизнинг халқаро мусиқа фестивалининг тантанали очилишида — Регистонда сўзлаган нутқларидаги қўйилган фикрлари бўлди: «Шарқ мусикаси — Шарқ фалсафаси, Шарқ дунёсининг узвий бир қисми. Шарқ мусикасининг жонли маданият меросида тугган ўрни бениҳоя буюк». Теран маънодаги мазкур ҳақиқатни Шарқ мамлакатларининг вакиллари эмас, тўла ишонч билан айтиш мумкин — узоқ Америка Қўшма Штатларида келганлар, овулоликларнинг барчаси эътироф этишди.

Булardan биринчиси Президентимизнинг халқаро мусиқа фестивалининг тантанали очилишида — Регистонда сўзлаган нутқларидаги қўйилган фикрлари бўлди: «Шарқ мусикаси — Шарқ фалсафаси, Шарқ дунёсининг узвий бир қисми. Шарқ мусикасининг жонли маданият меросида тугган ўрни бениҳоя буюк». Теран маънодаги мазкур ҳақиқатни Шарқ мамлакатларининг вакиллари эмас, тўла ишонч билан айтиш мумкин — узоқ Америка Қўшма Штатларида келганлар, овулоликларнинг барчаси эътироф этишди.

Булardan биринчиси Президентимизнинг халқаро мусиқа фестивалининг тантанали очилишида — Регистонда сўзлаган нутқларидаги қўйилган фикрлари бўлди: «Шарқ мусикаси — Шарқ фалсафаси, Шарқ дунёсининг узвий бир қисми. Шарқ мусикасининг жонли маданият меросида тугган ўрни бениҳоя буюк». Теран маънодаги мазкур ҳақиқатни Шарқ мамлакатларининг вакиллари эмас, тўла ишонч билан айтиш мумкин — узоқ Америка Қўшма Штатларида келганлар, овулоликларнинг барчаси эътироф этишди.

АНЖУМАН ТААССУРОТЛАРИ

Пўлат БУЛБУЛ ўгли, Озарбойжон Республикаси маданият вазири: — Кўпгина мамлакатлар иқтисодий қийинчиликларидан бошдан кечирганлар мураккаб бир даврда Ўзбекистон кенг қўламли, катта миқдорида мусиқа кўригини ташкил этишни ўз зиммасига олган кўвонарлидир. Анжуман шаҳсан Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов ташаббуси билан ташкил этилганлиги ва бевосита унинг раҳнамолиги остида ўтказилганлиги ушбу халқаро тадбирнинг муваффақиятини таъминлади.

Булardan биринчиси Президентимизнинг халқаро мусиқа фестивалининг тантанали очилишида — Регистонда сўзлаган нутқларидаги қўйилган фикрлари бўлди: «Шарқ мусикаси — Шарқ фалсафаси, Шарқ дунёсининг узвий бир қисми. Шарқ мусикасининг жонли маданият меросида тугган ўрни бениҳоя буюк». Теран маънодаги мазкур ҳақиқатни Шарқ мамлакатларининг вакиллари эмас, тўла ишонч билан айтиш мумкин — узоқ Америка Қўшма Штатларида келганлар, овулоликларнинг барчаси эътироф этишди.

Булardan биринчиси Президентимизнинг халқаро мусиқа фестивалининг тантанали очилишида — Регистонда сўзлаган нутқларидаги қўйилган фикрлари бўлди: «Шарқ мусикаси — Шарқ фалсафаси, Шарқ дунёсининг узвий бир қисми. Шарқ мусикасининг жонли маданият меросида тугган ўрни бениҳоя буюк». Теран маънодаги мазкур ҳақиқатни Шарқ мамлакатларининг вакиллари эмас, тўла ишонч билан айтиш мумкин — узоқ Америка Қўшма Штатларида келганлар, овулоликларнинг барчаси эътироф этишди.

Булardan биринчиси Президентимизнинг халқаро мусиқа фестивалининг тантанали очилишида — Регистонда сўзлаган нутқларидаги қўйилган фикрлари бўлди: «Шарқ мусикаси — Шарқ фалсафаси, Шарқ дунёсининг узвий бир қисми. Шарқ мусикасининг жонли маданият меросида тугган ўрни бениҳоя буюк». Теран маънодаги мазкур ҳақиқатни Шарқ мамлакатларининг вакиллари эмас, тўла ишонч билан айтиш мумкин — узоқ Америка Қўшма Штатларида келганлар, овулоликларнинг барчаси эътироф этишди.

Булardan биринчиси Президентимизнинг халқаро мусиқа фестивалининг тантанали очилишида — Регистонда сўзлаган нутқларидаги қўйилган фикрлари бўлди: «Шарқ мусикаси — Шарқ фалсафаси, Шарқ дунёсининг узвий бир қисми. Шарқ мусикасининг жонли маданият меросида тугган ўрни бениҳоя буюк». Теран маънодаги мазкур ҳақиқатни Шарқ мамлакатларининг вакиллари эмас, тўла ишонч билан айтиш мумкин — узоқ Америка Қўшма Штатларида келганлар, овулоликларнинг барчаси эътироф этишди.

Булardan биринчиси Президентимизнинг халқаро мусиқа фестивалининг тантанали очилишида — Регистонда сўзлаган нутқларидаги қўйилган фикрлари бўлди: «Шарқ мусикаси — Шарқ фалсафаси, Шарқ дунёсининг узвий бир қисми. Шарқ мусикасининг жонли маданият меросида тугган ўрни бениҳоя буюк». Теран маънодаги мазкур ҳақиқатни Шарқ мамлакатларининг вакиллари эмас, тўла ишонч билан айтиш мумкин — узоқ Америка Қўшма Штатларида келганлар, овулоликларнинг барчаси эътироф этишди.

Булardan биринчиси Президентимизнинг халқаро мусиқа фестивалининг тантанали очилишида — Регистонда сўзлаган нутқларидаги қўйилган фикрлари бўлди: «Шарқ мусикаси — Шарқ фалсафаси, Шарқ дунёсининг узвий бир қисми. Шарқ мусикасининг жонли маданият меросида тугган ўрни бениҳоя буюк». Теран маънодаги мазкур ҳақиқатни Шарқ мамлакатларининг вакиллари эмас, тўла ишонч билан айтиш мумкин — узоқ Америка Қўшма Штатларида келганлар, овулоликларнинг барчаси эътироф этишди.

Озарбойжон мусикаси қадимий илдиралига эга. Улар ўзбек маданиятига жуда яқин. 30-йилларда Тошкентдаги опера ва балет театрида опера бўйича танқидчи композитор Узеир Ҳожибековнинг операси сахналаштирилгани бежиз эмас. Қисқаси, бизнинг маданияти, хусусан, мусиқий алоқаларимиз ҳамма ривожланиб, мустақимлашиб келган. Бирок, турли сабабларга кўра, бу алоқаларимиз узилиб қолган пайтлар ҳам бўлди. Хайдар Алиев мамлакатимизга президент этиб сайланган, узилиб қолган пайтлар яна тикланди. Жумладан, юртбошимизнинг ақинида Ўзбекистонга қилган ташири давомидида кўп вақт мўҳим ҳужжатлар имзоланди. Бизнинг Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазири Хайрулла Жўраев билан учрашувимиз ҳам сермахсул бўлди. Самарқанддаги мусиқа фестивалининг истиқболли порлоқ бўлиди, дўстона ҳамкорлигимиз бундан буюғига ҳам амалда мустақимлашиб бораверади, деб ўйлайман.

Булardan биринчиси Президентимизнинг халқаро мусиқа фестивалининг тантанали очилишида — Регистонда сўзлаган нутқларидаги қўйилган фикрлари бўлди: «Шарқ мусикаси — Шарқ фалсафаси, Шарқ дунёсининг узвий бир қисми. Шарқ мусикасининг жонли маданият меросида тугган ўрни бениҳоя буюк». Теран маънодаги мазкур ҳақиқатни Шарқ мамлакатларининг вакиллари эмас, тўла ишонч билан айтиш мумкин — узоқ Америка Қўшма Штатларида келганлар, овулоликларнинг барчаси эътироф этишди.

Булardan биринчиси Президентимизнинг халқаро мусиқа фестивалининг тантанали очилишида — Регистонда сўзлаган нутқларидаги қўйилган фикрлари бўлди: «Шарқ мусикаси — Шарқ фалсафаси, Шарқ дунёсининг узвий бир қисми. Шарқ мусикасининг жонли маданият меросида тугган ўрни бениҳоя буюк». Теран маънодаги мазкур ҳақиқатни Шарқ мамлакатларининг вакиллари эмас, тўла ишонч билан айтиш мумкин — узоқ Америка Қўшма Штатларида келганлар, овулоликларнинг барчаси эътироф этишди.

Булardan биринчиси Президентимизнинг халқаро мусиқа фестивалининг тантанали очилишида — Регистонда сўзлаган нутқларидаги қўйилган фикрлари бўлди: «Шарқ мусикаси — Шарқ фалсафаси, Шарқ дунёсининг узвий бир қисми. Шарқ мусикасининг жонли маданият меросида тугган ўрни бениҳоя буюк». Теран маънодаги мазкур ҳақиқатни Шарқ мамлакатларининг вакиллари эмас, тўла ишонч билан айтиш мумкин — узоқ Америка Қўшма Штатларида келганлар, овулоликларнинг барчаси эътироф этишди.

Булardan биринчиси Президентимизнинг халқаро мусиқа фестивалининг тантанали очилишида — Регистонда сўзлаган нутқларидаги қўйилган фикрлари бўлди: «Шарқ мусикаси — Шарқ фалсафаси, Шарқ дунёсининг узвий бир қисми. Шарқ мусикасининг жонли маданият меросида тугган ўрни бениҳоя буюк». Теран маънодаги мазкур ҳақиқатни Шарқ мамлакатларининг вакиллари эмас, тўла ишонч билан айтиш мумкин — узоқ Америка Қўшма Штатларида келганлар, овулоликларнинг барчаси эътироф этишди.

Булardan биринчиси Президентимизнинг халқаро мусиқа фестивалининг тантанали очилишида — Регистонда сўзлаган нутқларидаги қўйилган фикрлари бўлди: «Шарқ мусикаси — Шарқ фалсафаси, Шарқ дунёсининг узвий бир қисми. Шарқ мусикасининг жонли маданият меросида тугган ўрни бениҳоя буюк». Теран маънодаги мазкур ҳақиқатни Шарқ мамлакатларининг вакиллари эмас, тўла ишонч билан айтиш мумкин — узоқ Америка Қўшма Штатларида келганлар, овулоликларнинг барчаси эътироф этишди.

Булardan биринчиси Президентимизнинг халқаро мусиқа фестивалининг тантанали очилишида — Регистонда сўзлаган нутқларидаги қўйилган фикрлари бўлди: «Шарқ мусикаси — Шарқ фалсафаси, Шарқ дунёсининг узвий бир қисми. Шарқ мусикасининг жонли маданият меросида тугган ўрни бениҳоя буюк». Теран маънодаги мазкур ҳақиқатни Шарқ мамлакатларининг вакиллари эмас, тўла ишонч билан айтиш мумкин — узоқ Америка Қўшма Штатларида келганлар, овулоликларнинг барчаси эътироф этишди.

ЭЗГУЛИК ЭҲТИРОМДАН БОШЛАНДИ

Самарқанд аввал-бошдан оқшом муқаддас ва улғу маскан бўлган. У айниқса, Амир Темур ҳукмронлиги даврида хар томонлама гуллаб-яшнаган. Сохибқирон барпо эттирган мангуликка дахлдор обидалар шаҳарнинг қўрқига қўрқ, шўхратига шўхрат қўшган. Бунга яқин англаган бобоқаллимиз: «Бизнинг қимлигимизни билмоқчи бўлсангиз, биз қурдирган биналарга боқинг», — дея башорат қилганлар. Самарқанд асрлар оша замин сайкали бўлиб қолажагига ишонч билдирганлар.

Булardan биринчиси Президентимизнинг халқаро мусиқа фестивалининг тантанали очилишида — Регистонда сўзлаган нутқларидаги қўйилган фикрлари бўлди: «Шарқ мусикаси — Шарқ фалсафаси, Шарқ дунёсининг узвий бир қисми. Шарқ мусикасининг жонли маданият меросида тугган ўрни бениҳоя буюк». Теран маънодаги мазкур ҳақиқатни Шарқ мамлакатларининг вакиллари эмас, тўла ишонч билан айтиш мумкин — узоқ Америка Қўшма Штатларида келганлар, овулоликларнинг барчаси эътироф этишди.

Булardan биринчиси Президентимизнинг халқаро мусиқа фестивалининг тантанали очилишида — Регистонда сўзлаган нутқларидаги қўйилган фикрлари бўлди: «Шарқ мусикаси — Шарқ фалсафаси, Шарқ дунёсининг узвий бир қисми. Шарқ мусикасининг жонли маданият меросида тугган ўрни бениҳоя буюк». Теран маънодаги мазкур ҳақиқатни Шарқ мамлакатларининг вакиллари эмас, тўла ишонч билан айтиш мумкин — узоқ Америка Қўшма Штатларида келганлар, овулоликларнинг барчаси эътироф этишди.

Булardan биринчиси Президентимизнинг халқаро мусиқа фестивалининг тантанали очилишида — Регистонда сўзлаган нутқларидаги қўйилган фикрлари бўлди: «Шарқ мусикаси — Шарқ фалсафаси, Шарқ дунёсининг узвий бир қисми. Шарқ мусикасининг жонли маданият меросида тугган ўрни бениҳоя буюк». Теран маънодаги мазкур ҳақиқатни Шарқ мамлакатларининг вакиллари эмас, тўла ишонч билан айтиш мумкин — узоқ Америка Қўшма Штатларида келганлар, овулоликларнинг барчаси эътироф этишди.

Сахифани Абдунаби ХАЙДАРОВ тайёрлади

Миллий Иқтисодий Ижтимоий Ш



Ўзбекистон Миллий тикланиш демократик партиясининг ҳафталик газетаси

1997 йил 23 сентябр

37 (118)- сон

Энг азиб, энг ақло

Шахрисабзга суяман: бу ерда ўзбеклик мужассам. Шахрисабзга бир неча бор келганман. Ва ҳар сафар юрагим армонлар билан тўлиб қайтганман. Қашқадарьнинг тоғ қишлоқларини ҳам, боғ қишлоқларини ҳам, дашт қишлоқларини ҳам бошқа ҳеч ернинг қишлоқларига ўхшатишмайман. Бу гапни ошириш ё тушириш учун айтаётганим йўқ. Қашқадарь қишлоқларининг бу турган битгани тақдорларимиз ўзбеклик эканлигини таъкидлаш учун айтаётганиман. Камтарин, содда, камсуқум бу қишлоқлар ўзбек ҳаёти, ўзбек турмуш қурилишининг жанговар пўртаналари, вулкларини ўз бағрида жамлаб ётгандек туюлади. Бунда алақандар жуда-жуда қадим ва замон-замонлар оша ҳам у қадар кўп ўзгаришлар, янгиланишларга дуч келмасамиз азалийлик — ўзбеклик бўй-буйлаб туради.

Қозолардан араб келган руҳлар... — уларнинг ўлкаси руҳиятларини тирик туйдиқ. Улар: «биз ўлмаганимиз. Биз абадий сизлар билан биргамиз», деб юрагимизга далда бераётгандек эди.

Оқсарой атрофида ўтган замонларнинг ҳеч бир тўсиқлари қолмабди. Яёв бордик ҳазрат қошига. Ва олисданок, юраклар титраб кетди. Узоқданок кўрдик: Оқсаройдан ҳазрат чиқиб келарди да қолдик. Шу кеч тўлини ой чикди. Шу кеч ой туйлиди. Оқсаройга қўшни боғчада ой чехрасига қандай парда тортаётганлигини кузатиб кезиниб юрдик. Ой юзига ноёб пардасин тор-

Жабборова ҳам тўққиз тонналик пахта хирмони тикламоқчи...»
Кунлаб 170 килограммгача пахта териб топширатган бу гулгун қизлар Амир Темирнинг ҳақиқий ворисалари бўлмасми? Бу пахта у пахталардан кескин фарқ қилгани каби бу пахтачилар бутунлай бошқа юрт, бошқа замонда яшамокдалар. Уларнинг бебаҳо пахтасини энди ҳеч ким ташиб кетмайди. Арзонга чўш туширмайди. Заҳар заққумларга чўлғамайди. Булар ўзини, ўз меҳнатини таниётган одамлар...

Оқшом Усмон Юсупов тумани далаларида бўлиб, Р. Фойибов жамоа ширкати даласи четига афсонавий маҳлуқотлардай қатор тизилган терим машиналарини кўрдик. Атрофда азамат-азамат йигитлар машиналарини эртанги кунга ҳозирламоқдалар. — 17 сентябрдан бошлаб етти та терим машинаси ишга тушади. Ҳозир 26 машинани тахт қилиб қўйдик. Ўша яқиндаги тўла тўқилган, уларни яқин кунлар ичида далага сола- миз, — дейди жамоа хўжалиги инженери.

СўЗ СЎРАЙМАН
ҲАЯЖОНЛАРИМИНГ ЧЕКИ ЙЎҚ!

Хўп ажойиб замонлар бўлди. Ташкент шаҳар Собир Раҳимов туманидаги 28-урта мактабда кўп йиллардан бери бошланғич синфларда дарс бериб келмоқдам. Кўп қатори бутун меҳнинг ҳам ҳажоним чекис. — Ўзбекистон Республикасининг мустақиллиги кенг ва теран нишонланаётган бир вақтда 20 август кунини Ўзбекистон Республикаси Президентининг қўли билан таъинланган оқшомларнинг бошланғич синфларида қўйиб, уларнинг ҳаммаси Республикада бошланғич ўқитувчилар тарбиялаш, уларни Ватанимизнинг муносиб фарзандлари қилиб етиштириш учун жуда катта чора-тадбирлар қўрилатганидан дарах беради.

Ижозат беринг, яна бир қувончим билан ўртоқлашай. 22 август кунини Туркистон саройида Ташкент шаҳар ўқитувчиларининг анъанавий август кенгаши бўлиб ўтди. Менинг кўп йиллик самарали меҳнатим ҳисобга олинди, республикада илк марта таъсис этилаётган «Оқшом Шарафиддини» курак нишонини билан тақдирландим.

Олтмишинчи йиллар ўрталарида мени илк бора ҳазрат Амир Темирнинг ўзи қурдирган ер остидаги дахма-саройга унинг харобага айланган, кум-тошлар остида кўмилиб кетган тўйунгидан олиб тушиб кўрсатганларида дахмининг беҳад гўзал нақшу кошкорликлари, ажиб нурафшон тошлари ва сув билан тўла саҳналарини кўриб ҳам ҳайрат, ҳам азобга тўлиб, ернинг бутун асрликлар намлирини ўзига тортган муздек-муздек тошлари қиррасида ўтириб гапларга толганман.

— Бу ерга ҳеч кимни олиб келмаймиз. Хавфли... — деган эди ўшанда бизни дахмага бошлаб тушган кузатувчимиз. Ўшанда Дорут-тиловат хароба бўлиб ётарди. Улугбек қурдирган буюк тиловат уйи ўшанда на омборхона, на зиндонхона ва на бошқа ўзига ўхшамаган гариб уй ҳолига келган эди. Буюк рух — Шамсиддин Кулол макбарасини эса ҳатто кўриш, таваф этиш, зиёратига муяссар бўлмаганми. Армонлар... армонлар... армонларимиз беҳисоб эди.

Уйчан салолат билан, дунё ўйларига ботиб сарбалам. — Ким, ким топди бу гўзал нуқтани? — деймиш лол бўлиб. — Ислом ака шу ерни кўрсатдилар, — дейди оддийгина қилиб ҳамроҳларимиздан кимдир.

Унда-мунда итлар ҳавлнок хурий бошлади. Охири ойнинг биллари-биллимас қироқларига ялтйраб қолди. Оқсарой узра Амир Темирнинг фаввораси кўкмирт зағори жирилар. Унинг ҳаётбахш зарраларига гулбаданларини ибти билан тутган парилар ой бетидаги қора пардадан тортингандай ҳарир пардашуларига шамол янглиғ ўралиб охира охира шивирлашиб ёрқин беэақли хосхоналарига аста чекилдилар... Оқсарой узра уларнинг нафис шивирлашуларини қолди ва анчагача эшитилиб турди. Тўлини ой сирли асоратида чиқа бошлагачина, ичкарига киришга журъат этдим.

«Бухоро — б» — нави, — деди инженер укамиз. Фармон бобо эгилиб санади. — Ҳар тўп гузада 30—40 тадан бўлик кўсок бор. Қаран, бари дунёга чиқмоқчи... — Бу қанча ҳосил бўлади? — Камда 35—40 центнердан... — деб жавоб берди хўжалик бошлиғи.

ИСТЕЪДОД ВА ИЗЧИЛЛИК
Ташкент Давлат юридик институти ҳуқуқий соҳаларда истеъдодли қадрлар тарбиялаш учун муҳим марказга айланган. Ундаги турли кафедраларда қизиқиш ва фанга чанқоқлик билан иш олиб борилиб, ўқув режалари илмий асосларга таяниб такомиллаштирилмоқда.

Бугунги кунда «Халқаро ва қиёсий ҳуқуқ» кафедраси институтининг муҳим шўбалиридан бири сифатида халқаро ҳуқуқ фанини, унинг давр талабидан келиб чиққан янги ютуқлари ёруқлигида толибларга ўргатиб келмоқда. Шунингдек, мусулмон ҳуқуқи асослари фанининг тўп моҳияти, тарихий, илмий ва халқаро аҳамиятини, замон билан уйғунлашиб ҳаракат қилиш қобилиятини, айни ҳолда ўрта Осиё олимларининг ислом ҳуқуқи ривожига тутган ўрнини кўрсатиб бериш, кафедра аъзоларининг асосий вазифаларидан ҳисобланади.

1996 йил БМТнинг UNHCR бошлиғи жаноб Тасимурраҳмон ташаббуси ва техник ҳамкорлиги, институти раҳбарияти ёрдамида мазкур кафедра ёнида инсон ҳуқуқлари ва гуманитар фанлар маркази очилиб, иш бошлади ва инсон ҳуқуқлари бўйича замонавий кутубхонага эсо солинди. Ҳозиргача марказ томонидан халқаро моҳиятга эга бир неча семинарлар ва йиғилишлар ўтказилиб, айрим нашрлар чиқарилган. Институти устодлари ва кафедра аъзолари мазкур семинарларга фаол ҳисса қўшиб келмоқдалар. Базми бир кафедра аъзолари, жумладан, Гулчехра Матқаримова чет эл олий ўқув юртралига бориб, малака ошириб келдилар.



Сарҳадлар оша
ХОНИМ НИМАЛАРНИ ҚЎМСАЙДИ?
Россияда чиқадиган «Ивестия» газетасида Санкт-Петербургда А. Колчезиннинг хати эълон қилинди. Унда шундай дейди: «Ивестия»нинг 157-сонига қабуллик 3. Артемыанин ўғлини махт этури «Учинчи» эмас. Бугунги фойдалар» номи қишлоқнинг ўқиди. Абулдан Э. Артемыаниннинг қўлида қўшаник ағлаб ётган ва бу қўлида унга ёқди, чоң. У 30-йиллар ва ундан кейинги замонлардаги оқшомлар туртириши нимадари биларкин? Сопта-соғ қишлоқ учун муҳаббатини жиннахоналар ҳақида-чи? Сўз, матбуот, бирон хойга бориб яшаш эркинлиги йўқ бўлгани туртириши-чи? Уша замоналардаги «ақловлар»-чи? Уруш арафасида армия ва флотнинг 40 минг нафар олий ва юқори даражадаги офицерларининг қатогон қилиниши ва бу ҳол 1941 йил ёзида юз берган фожиянинг сабаби бўлгани ҳусусида бир нима дес оладимки?

Бутун дунё бу мамлакатдан кўрқадан ва унга нафрат билан қаради. Бекорта имкон туртириши билан қарош мамлакатлар ва соёбик республикалар биздан юз ўнгиргани йўқ. Фарбиа «СССР»даги ҳаёт даражасини таққослаб бўларкинми? Тоталитар тузм йиллари ўзини «оқо» деб ҳисоблаган ва ойлопиша чет элдан қўриқни ўз кўзи билан кўрганми?

Туйғулар
Шу умид, шу илчинж...
Менга эртанимизга энг яқин турганлар ўсмир ука-сингилларимиз бўлиб кўринади. Шўнинг учуни уларнинг руҳиятлари, кайфиятларига кўпроқ қизиқаман. Сўхбатлашгим, баҳс-лашгим келаверади.

Абдулхаким Шаръий ЖУЗЖОНИЙ
нинг қоронғу нуқталари бўлиб кўринади. Уларни бор қучим билан силкитгим: «Уйғон, ахир, уйғон жигарим! Амир Темирлар билан «Зафарнома» келсам мудрайсанми? Абдулла Кодирийлар билан «Уттан қулар» қайтса кўзини суртмайсанми? таваф қилмайсанми? Сан қанақа ўзбексанки, бир қондошинг океан нариёғида спорт майдонида голлиблик байрогини тикса ўз уйингда бемалол нон «чайнаб ўтирасан, қувончдан юрагинг ёрилмайди?!» — дегим келайди. Аммо... уларнинг эмас, Озодлигимизни яшашимиз шартига, унинг гоғларини эътиқод даражасига қўтариш бизнинг зиммасида, шекилли... деган масъулият мени тўхтаатади.

Ахир, бир пайтлар «Ғалаба учун» деган бир қақирқ эътиқодга айлангани учун одамлар Фаргона каналини қирқ беш кунда қазиб тутатганлар-ку. Тўнларни машаала ёғдусида ишлаганлар, аёллар, ўсмирлар... Ярим оч, қашшоқ Ҳиндистоннинг бой, қучли ингиллардан ўз озолигини тортиб олгани ҳам улар учун мустақиллигининг эътиқод, иймон даражасига кўтарилишида-ку, ахир!

Яна далаларда пахта мавсуми,
Хирмон орзусидан юргим олар завқ,
Аслида пахтакор ўзбекнинг номи,
Асли ўзбек билан Шарқдир ота Шарқ!

— Зухра, (бу қизалоқ банк лицейига кирди бу йил, ўйчан, сокин қиз) — «Шарқ таронаси» фестивалининг якунини эшитдингми? — дейман гўё тасодифий бир саволни бераётгандай.

«МТ» ШАРҚИ: тоталитар тузмнинг жаноатлари кўп. Лекин жаноатларни қўсаб, уларга нитлаиб яшашни нима деса бўлади? Ҳар ҳолда бу соғлом ақдан эмаслиги равшан.

— Уттан қулар» романи икки серияда қайтадан кинога олинаётган экан.

— Буюк Амир Темир филминини кўрддингми, Асилбек? — Ие, бўлмасам-чи! Э, қуролларимиз зўр бўлган экан-да, отларимизни айтинг, суьвда сузишларини кўрддингми? Бекзод акаямиз хавасим келди. Бахтли актёр экан, илк бор озоэ юртада ўз киносида шу кишига насиб этди-да бобомизни яратиш...

...Кўзимга ёш келайди. Асилбекни бағримга босиб, манг-лайдан ўпини истиман. «Майли, бари бизга боғлиқ бўл-сайам, сизларга ишонман, сизларга ўзимиздан кўпроқ ишон-ман». Айтдимми айтмадимми — юрагимда шу умид, шу или-нж...

Қўтлибека РАҲИМБОВА

